

בס"ד

דרשות לשלוחים

חגים

סוד ה'קרעפיל' היהודי

מפתיע לגלות שרוב היהודים מקפידים לשמור על מצוות ברית מילה, צום יום כיפור והשתתפות בליל הסדר. מה כל-כך פופולרי באכילת מרור, צום של יממה שלימה ועריכת ברית? מסתבר שביהדות, מה שנראה קשה ומאתגר מבחוץ, הוא רך ומהנה מבפנים. לא מאמינים? גשו לטעום קרעפלאך!

המצוות שכולם מקיימים

בערב יום הכיפורים ישנו מנהג יהודי עתיק לאכול 'קרעפלאך'. מי שלא יודע מה זה 'קרעפלאך' מפסיד הרבה בחיים! זה משהו שדומה במידת-מה לבלינצ'ס עם בשר.

מהי הסיבה שאוכלים את המאכל הזה דווקא בערב יום כיפור?

לפני שנענה על השאלה הזו, יש לי שאלה אחרת: מה הם החגים הגדולים שרוב היהודים בעולם מקיימים אותם? ישנם חגים מסוימים וכן מצוות מסוימות שדווקא אותם רוב היהודים מקיימים? מה הם? (שאלה לקהל).

חג הפסח? רוב היהודים חוגגים את ליל הסדר בצורה זו או אחרת.

יום כיפור? רוב היהודים מציינים את יום הכיפורים במידה כזו או אחרת.

זה בקשר לחגים.

ויש גם מצווה אחת שאותה רוב היהודים מקיימים: ברית מילה. דווקא את

מצות ברית מילה כמעט כולם מקיימים. מה המכנה המשותף לשלושת המצוות האלו? (שאלה לקהל).

המכנה המשותף

בואו ננסה להבין מהי המצווה של יום הכיפורים. בתורה לא כתוב שצריך להתפלל ביום כיפור, אלא רק נכתב שביום הזה "תענו את נפשותיכם", כלומר ☞ צריך להתענות. באו חכמים והגדירו במפורט כיצד אדם צריך לענות את עצמו; לא לאכול, לא לשתות, הסיכה אסורה ואסור ללבוש נעלי עור, בפרט שבימים עברו נעליים אמיתיות היו עשויות רק מעור, ולכן אי נעילת נעליים היא צער לאדם.

ועוד דבר אחד: בנוסף לכל זה באים רבני ישראל ומשמיעים בפני הקהל דרשה של שלשת-רבעי שעה, כדי להבטיח שכולם אכן 'מתענים' כהוגן ☞

מה קורה בברית מילה? התינוק סובל צער וכאב, וזהו ענין עיקרי וחלק חשוב מהמצווה עצמה. נכון שהכאב הוא רק לכמה שניות, אבל התינוק צריך לסבול כאב, ולכן אנו נוהגים שלא להרדים את התינוק, כדי שהוא ירגיש את הכאב (ראה לקו"ש חלק י' ע' 48).

כמו כן נתבונן במהותו של ליל הסדר. באופן כללי, לשבת במשך שלוש שעות בשולחן הסדר זה כבר סוג של סבל, ולאכול מצות זה גם לא כיף גדול. אבל חלק עיקרי ובלתי נפרד ממצוות ה'סדר' זהו אכילת המרור שנועדה במפורש כדי להרגיש את הצער, ושאכילה זו תזכיר לנו את הצער שהיהודים סבלו במצרים. ואם אתה אוכל מרור ותגובתך היא: זה דווקא טעים! לא נורא ☞ סימן שאתה צריך לקחת עוד 'מנה' של מרור עד שמעיניך יזלגו דמעות חמות ☞

כשנתבונן בכל זה נגיע למסקנה מוזרה ביותר. דווקא במצוות כאלה שמסבים לנו צער וכאב ☞ כל היהודים רצים לעשות אותם בשמחה! האם עם ישראל הוא עם של מזוכיסטים?!

כשזה קשה, זה חביב יותר

לא מזמן שאלתי ילד מהתיכון, באיזה ספורט הוא מעורב. הוא השיב לי שהוא מתמחה בשחייה.

הוא סיפר לי שבמשך כמה חודשים בחורף הוא קם בכל בוקר בשעה חמש בבוקר והוא שוחה במשך שעתיים רצופות, מחמש וחצי עד שבע וחצי. לאחר מכן הוא הולך לבית הספר ואחרי הלימודים הוא שוב שוחה במשך שעתיים תמימות, ורק אחר כך הוא בא הביתה ועוד צריך לעשות שיעורי בית וכו' וכו'.

שאלתי אותו: הרי אתה בחרת את הסדר הזה מרצונך החופשי, לקום באמצע החורף כשבחוץ משתוללת סופה בחמש בבוקר, זה נשמע לי כמו טירונות נוקשת בצבא? הוא השיב לי: אכן, זה מה שנראה לאדם שעומד מבחוץ, אבל לי עצמי זה כיף עצום. אמנם זה קשה פיזית, אבל אני נהנה מכל רגע.

רבותיי! כך הם פני הדברים גם ביהדות. אדם שעומד מבחוץ לא יכול להבין את מהותה וטיבה של מצות ברית מילה. זה נראה לו שגעון אמיתי, מה פתאום להכאיב לתינוק. ומה פתאום לצום ביום כיפור, וכי השתגעת? אבל ליהודי שחי חיים יהודיים ועושה זאת? הרי זה התענוג הגדול ביותר.

אמנם קשה להימנע מלאכול במשך 24 שעות, אבל ההנאה והתענוג מעשיית המצווה מחפה על כל הקשיים, ואדרבה.

כך גם בברית, הנחת והשמחה הגדולה על כך שהילד נהיה חלק מהעם היהודי, הם באין ערוך יותר מאשר הכאב לרגע קט שהתינוק הזה סובל.

סודות למתגייר

התופעה הזאת מסבירה דבר נוסף שמוכר לכולנו. ההלכה אומרת שכשאדם בא להתגייר, אנשי בית הדין מצווים לשכנע אותו להימנע מכך ולא להתגייר. הם צריכים לומר לו שעם ישראל הוא עם שסובל צרות צרורות.

ובלשון ההלכה: "דוויים ומוסחפין ומטורפין ויסורין באין עליהם" (רמב"ם איסו"ב י"ד א). בקיצור, לא כדאי להיות יהודי.

לאידך גיסא, במידה שהוא בכל זאת מתעקש ומתגייר בפועל ממש, אזי אומרים לו שמדובר בזכות גדולה בשבילו שזכה לבוא לחסות תחת כנפי השכינה. "וזה שתראה ישראל בצער בעולם הזה, טובה היא צפונה להם", בשביל השכר בעולם הבא, כלומר, זהו התענוג הגדול ביותר, להיות יהודי.

לכאורה אנו רואים כאן סתירה מיניה וביה; בהתחלה מסבירים לו שלא כדאי להיות יהודי, אך ברגע שהוא כבר התגייר פתאום מספרים לו 'זמירות' אחרות² לפתע זוהי הזכות הגדולה ביותר!

מה המסקנה: האם זה טוב או רע להיות יהודי?

מסביר הרבי (בשיחת יו"ד שבט תשל"ב באריכות) שאין כאן סתירה. משום שאדם מבחוץ שמתבונן על היהדות בגשמיותם של הדברים ובצורה שטחית³ רואה רק צרות וסבל שבאים על העם היהודי. אבל ברגע שהוא התגייר והוא הופך ל'אחד משלנו', הוא מקיים מצוות ומגלה את היופי והאושר שביהדות. הצרות אכן לא נעלמו, אבל הם מתגמדים ונחשבים כאין וכאפס לעומת התענוג הגשמי והרוחני שיש ליהודי מעצם היותו שייך לעם ישראל.

זוהי אפוא הסיבה שאנחנו אוכלים 'קרעפלאך' בערב יום הכיפורים; כשמסתכלים על המאכל הזה, רואים מבחוץ רק את הבצק בלבד, אבל כשטועמים מגלים את האוצר הטמון בפנים, את הבשר.

מה העיקר ומה הטפל

ידידי היקרים. הדברים נכונים לא רק בקשר לשלשת המצוות שהזכרנו לעיל, יום הכיפורים, פסח ומילה. הדברים נכונים גם לגבי כל מצווה בתורה. לפעמים לקיים מצוות נראה לנו קשה מידי, למשל, לאכול בשר כשר עולה לנו יקר, לחנך ילד ולשלוח אותו לבית ספר יהודי⁴ זה לא רק יקר, אלא פשוט כואב כמו ברית, ולא מדובר רק לרגע אחד אלא בכל פעם שאתה צריך לשלם שכר לימוד זה מכאיב, אבל כל זה רק למי שמסקיף

מבחוץ.

מי שבפועל שולח את הילדים שלו לבית ספר יהודי ונהנה כל יום מהנחת היהודי שהילדים שלו נותנים לו [?] שכר הלימוד הגבוה עדיין מכאיב לו, אך התענוג והנחת מהילדים הם באין ערוך יותר מהכאב של שכר הלימוד.

מהיום ואילך, כאשר מישהו מציע לך לקיים מצוה פלונית [?] אל תשמיע את התגובה הרגילה והשכיחה: "אוי, ס'איז שווער צו זיין א איד". עליך לזכור שמצווה זה כמו "קרעפל", בפנים יש בשר טעים, ואדרבה: "ס'איז געשמאק צו זיין א איד!".